

IN MEMORIAM

VELIMIR LAZNIBAT (1931. – 2015.)

Rođen u Makarskoj 17. veljače 1931. u uglednoj građanskoj obitelji Velimir Laznibat pučku je školu pohađao u Metkoviću, klasičnu gimnaziju u Dubrovniku kao najbolji đak te škole, studij hrvatskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu gdje ga je čuveni profesor Ljudevit Jonke zapazio ističući često njegovu nadarenost, marljivost i ljubav za jezik, a kod kojega je kao uzoran student i diplomirao.

Vraća se u Dubrovnik i traži posao, ali ga ne nalazi kao ni drugdje po Hrvatskoj jer je svugdje odbijan zbog političke proskribiranosti njegove obitelji kao i obitelji njegove supruge čiji je otac pogubljen na otoku Daksi u egzekuciji skupine Dubrovčana koje su "po kratkom postupku osudile demokratske narodne vlasti".

Nakon ustrajna traženja dobiva posao u BiH, u Livnu, gdje predaje na Gimnaziji i Ekonomskoj školi. Boraveći u Livnu i uživajući ugled uzorna profesora, susretljiva kolege i časna gospodina, stekao je iskrena prijateljstva u gradu i cijelom livanjskom kraju, poglavito među intelektualcima od kojih se prema njegovu svjedočenju posebice pamti ono sa slikarom Gabrijelom Jurkićem – osobito po dirljivim razgovorima koje su često vodili u Franjevačkom samostanu na Gorici u Livnu.

U Mostar dolazi 1964. godine za profesora na Učiteljskoj školi, zapažen i ocijenjen kao izvrstan profesor i pedagog; tu ostaje neko vrijeme te ide na Pedagošku akademiju, imenovan u zvanje docenta. Zbog administrativno-pravnih razloga mora žurno magistrirati, pa kako te godine nije bilo upisa na adekvatan poslijediplomski studij u Zagrebu i Sarajevu, on upisuje magistarski studij u Beogradu, magistriravši 1974. godine s temom *Jezik dubrovačkih testamenata 17. stoljeća*. Za svoj magistarski rad kao izvrstan znanstveni filološki prinos dobio je I. oktobarsku nagradu grada Beograda što mu je širom otvorilo vrata beogradskih visokoškolskih i znanstvenih ustanova. Na svim se ponudama Laznibat zahvaljuje i vraća u Mostar. Taj mu se grad već od mladosti iznimno dopadao pa je znao reći kako je Mostar za njega rajski vrt, a Hercegovina raj zemaljski.

S iznimno velikim angažmanom, navlastito obvezama u nastavi, a onda i rukovođenju, stručnoj i uopće kulturnoj djelatnosti, on je ipak uspio i doktorirati, u Zadru 1996. godine, na temu *Govor Dubrovnika u 17. i 18. stoljeću*, izvrsnim uspjehom, a što je popraćeno biranim riječima iz ocjene akademika Dalibora Brozovića.

Pored nastavnog rada na Pedagoškoj akademiji, bio je i dekan u dva mandata, a osnutkom Pedagoškog fakulteta predaje niz kroatističkih kolegija iz područja jezikoslovlja.

Zagovornik je i pokretač Studija novinarstva, a od samog utemeljenja Centra za studij novinarstva pri Sveučilištu u Mostaru, on mu je bio voditelj. Prelaskom tog studija u okvir Pedagoškog fakulteta, kad sam bio dekanom, Laznibat je bio prodekan za znanost i voditelj Novinarstva.

Objavio je niz stručnih i znanstvenih radova među kojima su i knjige:

Govor Dubrovnika u 17. i 18. stoljeću, Mostar, 1996.

Učimo hrvatski (jezični savjeti), više izdanja

Retorika (sveučilišni udžbenik), Mostar, 2000.

Pored znanstveno-nastavnog i uopće pedagoškog rada, bio je angažiran u nakladništvu Prve književne komune iz Mostara, kao lektor u Mostarskom kazalištu, posve predan radu u Matici hrvatskoj, RTV-u Sarajevo, a osobito se istakao kao prvi glavni i odgovorni urednik *Mostariensiae*, prvog časopisa humanističkih i društvenih znanosti Sveučilišta u Mostaru.

Uz sve to Laznibat je lektorirao brojne knjige, časopise, TV i radio emisije kao i brojne kazališne komade.

Ako bi se vrjednovao ukupno životni prinos profesora Laznibata, najviše je dao poučavajući hrvatski jezik, vazda mu istinski odan, zanesen ljepotom i osviješten njegovom važnošću te posve poistovjećen s njim u svom životnom poslanju. Isticao je kako je hrvatski jezik jedan od starijih europskih jezika koji je u svom kultiviranju i normiranju stasavao po utjecaju latinskog i grčkog, davno normiranih jezika, rastući uz druge razvijene jezike te tako i sam postao klasično lijep. Žilav, odnjegovan i samosvojan, uzdignut nad nacionalnom sudbinom, mukama i lutanjima našim, hrvatski nam je jezik pokazivao siguran put i dostojanstveno putovanje.

Na svojedobne izjave o zajedničkom standardnom jeziku u BiH Laznibat će reći : "Hrvati imaju povijesno pravo na konstitutivnost, a time i na svoj nacionalni jezik ... svoj jezik već imamo, samo ga treba razvijati, njegovati i na njemu ostvarivati djela koja mogu i mnoge druge a dobronamjerne, oduševiti i kao primjer im poslužiti. Prema tome, niti treba neki standardni jezik preuzimati niti nam treba neki zajednički standardni jezik graditi. Mi ga imamo, pozdravljam to što ga i netko drugi ima i odobravamo što ga neki treći tek izgrađuju – jer to je, ipak, proces i dug je da bi rezultat bio djelotvoran ... Kakav će biti standardni jezik Hrvata u BiH nije, za nas, nikakva jezikoslovna dvojba! Jedan je i jedinstven jezik za sve Hrvate." (*Horizont*, hrvatski neovisni tjednik, Mostar, 12. prosinca 1997., br. 51, str. 22. i 23, intervju). A zatim "jezična je politika istinito i potrebno nastojanje da se jezik kao fenomen sporazumijevanja i kulture podigne na pijedestal služenja svom narodu, da mu to bude časna uloga i svrha i da se, pritom, stalno skrbi o njegovoj pravilnosti u ukupnom ustroju u svim sustavima, u leksiku i njegovoj čistoći, u gramatikalnoj normativnosti, u pravogovoru i pravopisu – jednom riječju u svim jezičnim pojavama i elementima, od glasa i fonema, preko riječi i rečenice, do govora, teksta i konteksta; u svemu što jezik znači i čemu služi." ("Jezik je živ organizam", u: *Učimo hrvatski*, Mostar, str. 47.)

Uvažen profesor hrvatskoga jezika, dostojan važnosti svojih prinosa, a nošen istinskim humanizmom, Laznibat je stalno dokazivao, potvrđivao i živio ono načelo koje je i Matoš izrazio u krilatici: "Postati čovjek ljepše je i slavnije, nego postati kralj". (SD, XVIII, str. 30)

Čovjeka u ostvarivanju čovječnosti niječe ili potvrđuje njegov rad i ljubav za dobro, za "čiju se ljubav odvažila zemlja na ... žrtve", kako reče davno jedan naš

književni značajnik, pa stoga sve što se događa jeziku – riječi – čovjekovoj biti, upućuje na presudnu odgovornost zemlji i narodu:

"Jer, Hrvatska nije zemlja, kamen, voda,
Hrvatska je riječ koju naučih od majke
i ono u riječi mnogo dublje od riječi;
i ono dublje s Hrvatskom me veže."

D. Ivanišević, *Hrvatska*

Dragi kolega, dragi prijatelju Velimire, zahvalni na tvom radu i postignućima, i tvojoj ljubavi za hrvatsku riječ – laka ti ova zemlja.

Šimun Musa